

Î N C H E I E R E

5 iunie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Valeriu Doagă
Mariana Pitic
Tamara Chișca-Doneva

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Constantin Mocreac,
în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă
de către Constantin Mocreac împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale și
Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sectorul Botanica cu privire la contestarea
actului administrativ,

împotriva deciziei din 13 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a
fost respins apelul declarat de către Constantin Mocreac și a fost menținută
hotărârea din 30 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central,

c o n s t a t ă :

La 20 septembrie 2018, Constantin Mocreac a depus cerere de chemare în
judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale (în continuare CNAS) și
Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sectorul Botanica (în continuare CTAS
sectorul Botanica) cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea cererii de chemare în judecată reclamantul a indicat că la 29
iunie 2018 s-a adresat Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sectorul Botanica cu
cerere, prin care a solicitat recalcularea, atât a vârstei de pensionare, cât și a
mărimii pensiei conform prevederilor Legii nr.156 din 14 octombrie 1998 privind
pensiile de asigurări sociale de stat, Legii nr.156 din 14 octombrie 1998 privind
sistemul public de pensii și Legii nr.437 din 27 decembrie 1990 cu privire la
asigurarea cu pensii de stat în Republica Moldova, deoarece dreptul la pensie l-a
obținut în perioada când a fost în vigoare Legea nr.156 din 14 octombrie 1998
privind pensiile de asigurări sociale de stat, Legea nr. 156 din 14 octombrie 1998
privind sistemul public de pensii și Legea nr.437 din 27 decembrie 1990.

A indicat că prin răspunsul Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sectorul
Botanica nr.X.01/09-3012 din 13 iulie 2018 a fost informat că modalitatea și
formula de calculare a pensiei i s-au adus la cunoștință detaliat în scrisorile nr.X-
01/03-2724 din 12 decembrie 2011 și nr. aud.-18/24 din 21 februarie 2012.

Reclamantul a menționat că la 31 iulie 2018 s-a adresat Casei Naționale de
Asigurări Sociale a Republicii Moldova cu cerere prealabilă, prin care a solicitat
recunoașterea ca fiind ilegal refuzul Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sectorul

Botanica expus prin răspunsul din 13 iulie 2018 nr.X.01/09-3012 cu privire la recalcularea atât vârstei de pensionare cât și a mărimii pensiei conform prevederilor Legii nr. 156 din 14 octombrie 1998 privind pensiile de asigurări sociale de stat, Legii nr.156 din 14 octombrie 1998 privind sistemul public de pensii și Legii nr.437 din 27 decembrie 1990 cu privire la asigurarea cu pensii de stat în Republica Moldova. Totodată, a solicitat repararea prejudiciului moral și material în mărime de 20 000 euro.

Constantin Mocreac a susținut că prin răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr.M-1649/18 din 24 august 2018 i-a fost comunicat că temei legitim de a-i recalcula pensia pentru limita de vârstă cu includerea perioadei în care a beneficiat de pensie de dizabilitate, nu este.

Astfel, a considerat reclamantul că Casa Națională de Asigurări Sociale și Casa Teritorială de Asigurări Sociale sectorul Botanica neîntemeiat a refuzat să-i recalculeze, atât vârsta de pensionare, cât și mărimea pensiei conform prevederilor legislației menționate.

A relatat că a fost pensionat la vârsta de 62 ani, la 27 mai 2011, având un stagiul de lucru de 27 ani și 6 luni, începând cu 1 octombrie 1968 până la 14 noiembrie 1970 și începând cu 4 februarie 1971 până la 18 martie 1996.

Reclamantul a opinat că la calcularea vârstei de pensionare și a mărimii pensiei nu a fost aplicată legea care trebuia să fie aplicată, aceasta deoarece nu a fost inclusă în stagiul de cotizare perioada de invaliditate (27 martie 2001 – 1 septembrie 2008), astfel, fiind încălcate prevederile art.5 alin.(3) din Legea nr. 156 din 14 octombrie 1998 privind pensiile de asigurări sociale de stat și art.5 alin.(2) lit. c) din Legea nr. 156 din 14 octombrie 1998 privind sistemul public de pensii.

A mai menționat că a fost lipsit de drepturile la pensie din perioada anterioară intrării în vigoare a Legii nr.156 din 14 octombrie 1998 privind pensiile de asigurări sociale de stat.

În acest sens, a remarcat art.54 alin.(1) din Legea nr.156 din 14 octombrie 1998 privind pensiile de asigurări sociale de stat, care prevede că pensia pentru limită de vârstă se determină prin cumularea drepturilor la pensie din perioada anterioară și cea posterioară intrării în vigoare a prezentei legi.

Atât vârsta de pensionare, cât și mărimea pensiei urmau să i se calculeze prin aplicarea Legii nr.437 din 27 decembrie 1990 cu privire la asigurarea cu pensii de stat în Republica Moldova.

Reclamantul a specificat că la determinarea vârstei de pensionare nu s-a luat în considerare faptul că a muncit de la 8 iunie 1977 până la 18 martie 1996 în instituție OȘC 29/4 în condițiile nocive (Lista nr.2) și nemijlocit cu condamnării.

Constantin Mocreac a solicitat recunoașterea ca fiind ilegal refuzul Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sectorul Botanica nr.X.01/09-3012 din 13 iulie 2018 cu privire la recalcularea, atât vârstei de pensionare, cât și a mărimii pensiei conform prevederilor Legii nr. 156 din 14 octombrie 1998 privind pensiile de asigurări sociale de stat, Legii nr.156 din 14 octombrie 1998 privind sistemul public de pensii și Legii nr.437 din 27 decembrie 1990 cu privire la asigurarea cu pensii de stat în Republica Moldova; recunoașterea ca fiind ilegal refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. M- 1649/18 din 24 august 2018 cu privire la recalcularea, atât vârstei de pensionare, cât și a mărimii pensiei conform prevederilor Legii nr. 156 din 14 octombrie 1998 privind pensiile de asigurări

sociale de stat, Legii nr.156 din 14 octombrie 1998 privind sistemul public de pensii și Legii nr.437 din 27 decembrie 1990 cu privire la asigurarea cu pensii de stat în Republica Moldova și obligarea Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sectorul Botanica și Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova să-i recalculeze, atât vârsta de pensionare, cât și mărimea pensiei conform prevederilor Legii nr. 156 din 14 octombrie 1998 privind pensiile de asigurări sociale de stat, Legii nr.156 din 14 octombrie 1998 privind sistemul public de pensii și Legii nr.437 din 27 decembrie 1990 cu privire la asigurarea cu pensii de stat în Republica Moldova, încasarea de la Casa Teritorială de Asigurări Sociale sectorul Botanica și de la Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova a sumei de 20 000 euro cu titlu de prejudiciu moral și material, cauzat prin refuzul de a-i recalcula, atât vârsta de pensionare, cât și mărimea pensiei conform prevederilor legii.

Prin hotărârea din 30 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central, cererea de chemare în judecată depusă de către Constantin Mocreac împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale și Casa Teritorială de Asigurări Sociale Botanica privind anularea actului administrativ, a fost respinsă.

La 10 decembrie 2018, Constantin Mocreac a declarat apel împotriva hotărârii din 30 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central.

Prin decizia din 13 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de către Constantin Mocreac și a fost menținută hotărârea din 30 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central.

Pentru a decide astfel, Curtea de Apel Chișinău a reținut prevederile Legii contenciosului administrativ, art. 5 alin. (2) lit. c), 6 alin. (2), 31 alin. (1), 32 alin. (4) lit. a), (5), 33 alin. (1) și 41 ale Legii cu privire la sistemul public de pensii nr. 156 din 14 octombrie 1998.

În această ordine de idei, Colegiul Curții de Apel Chișinău a remarcat că prima instanță just a soluționat cauza, concluzionând că temei de recalculare a pensiei, pot constitui circumstanțe apărute noi, cu privire la stagiul de cotizare și venitul asigurat, și doar în cazul în care acestea au avut loc până la acordarea dreptului la pensie.

Or, Constantin Mocreac începând cu 27 mai 2011 (data împlinirii vârstei de 62 de ani) fiind beneficiar de pensie parțială pentru limita de vârstă, în baza deciziei privind acordarea pensiei din 1 noiembrie 2011 și-a pierdut dreptul pentru reexaminarea dreptului la pensie, și astfel, circumstanțe noi, nu s-au depistat.

Prin urmare, instanța de apel a respins afirmațiile lui Constantin Mocreac precum că urmează de inclus în stagiul de cotizare perioada de invaliditate (27 martie 2001– 1 septembrie 2008), or, materialul probator al cauzei, demonstrează că dânsul în perioada respectivă a beneficiat de pensie de dizabilitate, perioadă care nu poate fi inclusă în stagiul de cotizare, din considerente că în conformitate cu normele de drept enunțate această perioadă este considerată perioadă necontributivă.

Referitor la pretenția lui Constantin Mocreac cu privire la repararea prejudiciului cauzat, Curtea de Apel Chișinău a remarcat că aceasta corect a fost respinsă de prima instanță, deoarece este subsecventă pretenției de bază, care a fost respinsă.

La 25 aprilie 2019, Constantin Mocreac a declarat recurs împotriva deciziei din 13 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, prin care a fost menținută hotărârea primei instanțe, aceasta deoarece la emiterea acestora au fost încălcate și aplicate greșit normele de drept material, precum și a fost interpretată eronat legea.

În așa mod, Constantin Mocreac a reiterat motivele de fapt și de drept invocate în cererea de chemare în judecată și cererea de apel.

Suplimentar a menționat că decizia instanței de apel nu a fost motivată suficient, invocând în acest sens art. 6§1 CEDO.

Recurentul a solicitat în temeiul Codului administrativ, admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a cererii de chemare în judecată.

Examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului, completul specializat în examinarea cauzelor de contencios administrativ al Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează următoarele.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin. (1) Cod administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 1 aprilie 2019.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) Cod administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normelor de drept enunțate urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

Prin urmare, completul specializat în examinarea cauzelor de contencios administrativ al Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va aprecia condițiile de admisibilitate a recursului în conformitate cu prevederile art. 258 alin. (3) Cod administrativ, adică conform reglementărilor anterioare intrării în vigoare a Codului administrativ.

În conformitate cu art. 434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 13 martie 2019, dar date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurent la dosar lipsesc.

Astfel, recursul declarat la 25 aprilie 2019, este în termen.

Examinând temeiurile recursului declarat de către Constantin Mocreac în raport cu materialele cauzei civile, completul specializat în examinarea cauzelor de contencios administrativ al Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul specializat în examinarea cauzelor de contencios administrativ al Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Constantin Mocreac nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul specializat în examinarea cauzelor de contencios administrativ al Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul specializat în examinarea cauzelor de contencios administrativ al Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul specializat în examinarea cauzelor de contencios administrativ al Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

În conformitate cu art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură

civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul specializat în examinarea cauzelor de contencios administrativ al Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de către Constantin Mocreac.

În conformitate cu art.193, 195, 230 și 258 alin. (3) ale Codului administrativ și art. 270, 433 lit. a) și 440 alin. (1) ale Codului de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de către Constantin Mocreac, se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Valeriu Doagă

judecătorii

Mariana Pitic

Tamara Chișca-Doneva